

Op zoek naar de eerste tekens van hoop in de 21e eeuw op de Ambrosiushoeve

mw. M.E.C. Verspaandonk-Schijvens

Op 2 februari j.l. bezocht ik het drachtplanten-arboretum van de Ambrosiushoeve om te zien wat er zoal te verwachten valt wanneer op 1 maart, zoals elk jaar, de deuren weer opengaan voor met publiek. Mijn eerste indruk was bepaald geen vrolijke; weinig groen en afgewaaid takken. Zonnebloemen, welke zich in de herfst van de vorige eeuw nog zo fleurig naar de zon keerden, lagen nu verdord op het veld, leeggepeuterd door de vogels. Er kwam meer leven in de brouwerij toen ik de vaste tuinder en imker van het park, dhr. Verhoeven ontmoette. Hij vertelde de afgelopen tijd erg druk te zijn geweest met het schoonkrabben en bedraden van raampjes van de 150(!) kasten met proefbijen welke nu grotendeels groepsgewijs in het park stonden opgesteld. Vandaag was hij druk doende het omheiningsgaas van het park te vernieuwen en nam zich voor de vele hoopjes snoeihout en andere 'verse hoopjes' in het park snel op te gaan ruimen. Hij doelde op de vele verse molshopen. 'Het bewijs dat koning winter hier nu niet regeert', zei hij optimistisch. Hierna wandelde ik verder de tuin in op zoek naar de eerste tekens van hoop in de 21e eeuw ...

Op zoek naar groen en bloem

Het eerste wat mij opvalt in de tuin zijn de nieuwe opvallende naambordjes. Ze zijn beslist duidelijker dan de oude en de namen zijn aangepast. Er komt ook een nieuw boekje uit waarin deze nieuwe namen zijn opgegeven.

Een groep staartmeesjes hangt aan een superbijenboom (*Tetradium daniellii* var. *Hupehensis*) de boom met zijn duizend en één bloemen. Ondanks dat hij er nu kaal bijstaat pikken de meesjes in de takken op zoek naar leven. De mierenhoop van de rode bosmier heeft deze zachte winter een groen dakje van winterpostelein gekregen, een prima drachtplant en een uitstekende bodembedekker die het ook in de schaduw goed doet. Aan een oud bijenstalletje hangt een hardhouten nestblok voor wilde bijen. Tot mijn verbazing kijk ik in een van de grotere niet afgesloten nestgaatjes op de rug van een echte wesp. Een koningin in winterslaap? Als ik mijn vinger ervoor houd beweegt ze lichtjes. In de buurt staat een groepje Chinese klokjes in knop om u straks als bezoeker met vrolijke gele lente bloemen te verwelkomen. Zo staat ook de gele kornoelje klaar. Een groepje mannelijke *Skimmia*'s maken met hun

Er zit weer stuifmeel van de hazelaar in de lucht. Foto: Marleen Boerjan

bruinrode knoppen de indruk in bloei te staan maar de echte witte bloemen moeten nog ontluiken en zullen straks met hun nectar en stuifmeel bijen lokken. Wat wel in witte bloei staat is een variëteit van de *Erica carnea*. Anders dan bij de gewone dopheide zie ik de stamper buiten de urnvormige bloemetjes uitsteken. Zo probeert de plant zelfbestuiving te voorkomen. Door zijn lange bloei een prima drachtplant voor de maanden februari en maart. De smeewortel en de *Verbascum* beperken zich in deze tijd van het jaar enkel tot bladrossetten. Het is altijd leuk om straks een hommeltje in een smeewortelbloem het stuifmeel te horen lostrillen of haar met haar relatief lange tong de nectar te zien opzuigen. Door het zachte weer hebben de *Ligustrum quihoui* en de haagliguster (*Ligustrum ovalifolium*) hun groene blad behouden. De zeer zeldzame driebladige pimpermooit heeft zich weliswaar wel van haar groene blad ontdaan, maar heeft nog wel erg apart aandoende subtiele groene kale lange stengels. Op de grond liggen de opgeblazen vruchten met daarin nog altijd de harde bruine zaden waarvan men vroeger in rozenkransen maakte. Terecht dat men haar in België de paternosterkesstruik noemt. De planten in de tuin welke nog het mest in het groen staan zijn de palm-boompjes. Hiervan staan de *Buxus sempervirens* en de zeer zeldzame *Buxus microphylla* var. *Japonica* al bijna in bloei. Hoe minder u hem snoeit hoe rijker hij bloeit. Een prima maaltje stuifmeel en nectar voor uw honingbijen. Wie al wel een tijdje in bloei maar nog niet in het blad staat is de toverhazelaar (*Hamamelis mollis*). Haar bloemen lijken op gele feestslingers met een vleugje parfum. Van de Berberissen is de *Berberis julianae* de eerste die dit jaar al bloeit en van de wilgen is dat de mannelijke katwilg (*Salix viminalis*). De *Salix udensis* 'Sekka' is bijna zover. De kronkelhazelaars en de gewone hazelaars staan massaal in bloei, ook de zeldzame *Corylus avellana* 'aurea' een hoge boom aan het buitenpad. Aan een boom zie ik zowel de rode vrouwelijke als de gele stuifmeelrijke mannelijke bloeiwijze. Samen met de berk, de taxus en de els zijn de wilg en hazelaar een van de weinig windbestuivers welke in het vroege voorjaar iets te bieden hebben voor de bijen.

Het oog wil ook wel wat

Voor mij draait in deze tijd niet alles op het zoeken naar groen en bloem. Het oog wil ook wel wat. Het silhouet van de kale duivelswandelstok of engelenboom (*Aralia elata*) is zeer apart. De opgerichte stevige takken doen met hun stekels wat duivels aan maar de vele hoefijzervormige bladmerken

Een late mispel gevangen tussen de takken. Foto: M. Boerjan

en de verschillende kleuren bruin in de takken strelen het oog. Dit duiveltje verandert van juli tot september in een engeltje. Zij staat dan vol met trossen rechtopstaande witte bloemen waarop menig bijtje nectar en stuifmeel komt snoepen. Hierna krijgt de *Aralia* weer duivelse streken en vormt talrijke mooi zwarte vogelbessen. Strelend voor het oog zijn verder de esdoorns zoals de zeldzame gestreepte ahorn (*Acer pensylvanicum*). Haar stam heeft wel hele opvallende helderblauwe verticale penseelstrepen zou u wellicht denken. Het zijn echter wasachtige groeistrepen. De knoppen zijn felrood. De zeer zeldzame mannelijke verderesdoorn *Acer negundo* var. 'californicum' valt op dit moment op door haar mooie trosjes gevleugelde zaadloze deelvruchten. Ze levert de bijen in tegenstelling tot vele andere esdoorns enkel pollen. De zeldzame enkelbladige acacia (*Robinia pseudoacacia* 'unifoliola') heeft ook haar vruchten in de vorm van peulen nog niet laten vallen. De forse spitse knoppen van de witte paardekastanje zijn erg mooi, ze voelen echter minder kleverig aan dan andere jaren. Dat kleverig jasje beschermt het blad en bloem normaal tegen vocht en koude. De bijen zijn slim verzamelen het en bereiden er propolis van om hun volk tegen hetzelfde te beschermen. Van de tientallen soorten sierappels in de tuin heeft de *Malus* 'Golden Hornet' als enige zijn inmiddels bruin geworden appels behouden. De laatste vruchten uit de vorige eeuw?

Ambrosiushoeve een bezoek meer dan waard

Voor plaats en openingstijden of voor het reserveren van een wandeling kunt u de contact opnemen met de Ambrosiushoeve, 013-5425888. Tot ziens.